

ISSN 1331 - 6109

TAU

LIST FRANJEVAČKE MLADEŽI

BROJ 3 • GODINA XII • RUJAN 2004. • CIJENA 6 KN

DOKUMENT:

"Frama - Put
franjevačkoga poziva"

NAJAVA - XII. duhovni kapitul

INTERVIEW:

fra Gerard Žerdin

*“Dodite k meni svi koji
ste izmoreni i opterećeni
i ja ću vas odmoriti.”*

Mt 11,28

uvodnik

I tako sam ja u prošlom broju njavila mukotrpnu borbu s komarcima u vrijeme marša, a kad ono, oni su zabušavali! Možda su se u to vrijeme preselili u sunčaniji Peru gdje ima naših franjevaca. To smo pokušali saznati od našega biskupa misionara, fra Gerarda. A jesu li tamo završili, saznat ćete nakon pročitanog intervjuja.

Osim toga, imate priliku ponešto saznati o Papinom Woodstocku 2000. te po čemu je ovaj Marš bio poseban, što se događalo u vama i s vama poslije njega. Ovaj broj Taua je malo drugačiji nego oni dosad. Umjesto uobičajenih rubrika poput "Što je in ovo ljeto", "Franjevačka kuharica", "Kirvaj u našem bratstvu" itd., odlučili smo ponuditi vam nešto dugotrajnije i vrijednije - dokument o franjevačkom pozivu u Frami što je ove godine sastavljen u Rimu. Marljinim radom nekih naših fratara imamo priliku među prvima se bolje upoznati s tim dokumentom te dublje i odgovornije prihvatići taj dar Duha Svetoga. Ne bojte se pročitati tekst i malo se zamisliti nad njime! I ne zaboravite franjevačke blagdane kroz ovu jesen!

Ana

SADRŽAJ

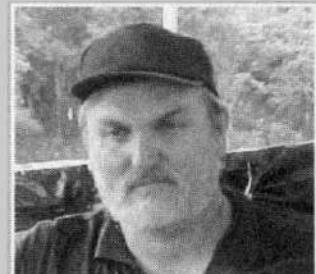
4 MEDITACIJA

Pravilo FSR-a - nadahnucé života u Frami

10 INTERVIEW

fra Gerard
Anton Žerdin

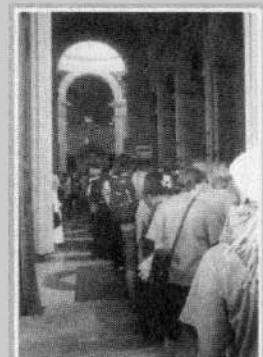

14 ANKETA

Predbračni odnosi...

16 REPORTAŽA

XI. franjevački hod

26

Dokument
"Frama - put franjevačkoga poziva"

TAU - LIST FRANJEVAČKE MLADEŽI

List izdaje: Provincijska sredisnjica Franjevacke mlađeži Provincije sv. Ćirila i Metoda
Glavni i odgovorni urednik: Ana Fruk

Uredničko vijeće: Marta Bogdan, Rok Čosić, Mirjam Grošek, Dora Novosel, Mladen Ilijević

Lektor: fra Petar Cvekan

Adresa uredništva: Kaptol 9, 10000 Zagreb, Hrvatska, tel./fax: 01/481-48-24, e-mail: tau-frama@net.hr

Broj žiro računa: 2484008-1101108180

Pretplata: Godišnja preplata za 4 broja iznosi 24 Kn

Rukopisi i fotografije vracaju se u dogovoru s uredništvom

Tisk: Offset - Markulin / Lukavec

Pravilo FSR-a

NADAHNUĆE

Kad se danas kaže pravilo ili propis kao da nema pozitivan prizvuk. Svi bi htjeli biti "slobodni", bez obaveze. I malo pomalo nastaje izgubljenost. Već u Starom Zavjetu Bog daje Mojsiju Zapovijedi, propise - kako bi narod lakše živio i ostao vjeran Bogu. Makar je zakon Božji već u čovjekovoj naravi i savjesti "upisan", zapovijedi će poput putokaza voditi i usmjeravati. Moderno vrijeme traži jeftina rješenja, kako što lakše i jednostavnije, bez muke postići uspjeh, izvršiti obaveze. No, onaj tko želi biti Isusov učenik treba se odreći samoga sebe, uzeti svaki dan križ svoj i poći za njim!

Sveti Franjo je to shvatio. Jedino pravilo života i rada za sebe i braću prepoznao je u Evandelju. To je prihvatala i sv. Klara, a to su prepoznali, i po Franjinu primjeru i savjetu prih-

vatili, ljudi u svijetu - Treći Red ili kako danas zovemo Franjevački svjetovni Red (FSR) i Franjevačka mladež - Frama.

"Ovo je Pravilo i život franjevačkih svjetovnjaka: opsluživati EVANDELJE Gospodina našega Isusa Krista..." (Prav. 4)

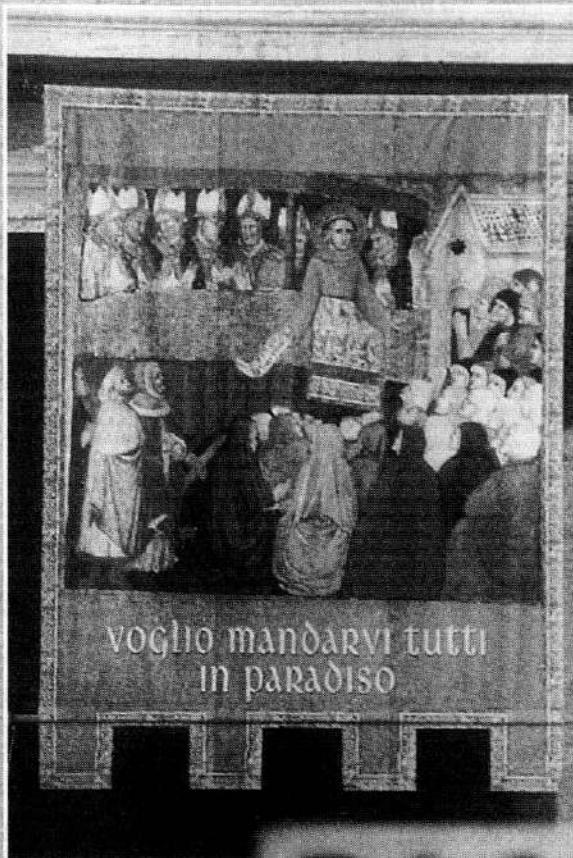
U govoru trećorecima papa Pio XII. spominje: "FSR je nikao kako bi odgovorio želji za herojskim kršćanskim životom onih koji su trebali ostati u svijetu, a nisu željeli biti od svijeta. Vi ste laički Red, ali pravi Red... Zasigurno nećete biti zajednica savršenih, ali trebate biti škola kršćanskoga savršenstva!" (Govor trećorecima 1. 7. 1956.) FSR je dakle velika franjevačka zajednica koja snagom Pravila povezuje sve članove širom svijeta.

Povratak Evandelju doživljava se danas kao potreba cijele Crkve, a na poseban način redovničkih osoba. U čemu je i danas novost i moda ako se u temelj pravila stavlja rečenica: opsluživati Evandelje? Na temelju Biblije i franjevačkih izvora vidimo da

ŽIVOTA U FRAMI

"opsluživati Evanđelje" doziva u pamet pojam "slušati", "vršiti", ili jednostavno rečeno - prihvati i živjeti! Isus će to posebno istaknuti kad govori o trsu i lozi! Ostajte u meni! Franjino traženje 'Gospodine što hoćeš da učinim?' dobilo je odgovor: 'Idi i popravi moju kuću.' Kad je popravio, još nije bio ispunjen zadovoljstvom, zato i dalje traži. U Evandelju o poslanju apostola shvatio je i prepoznao: to je ono što tražim, to je ono što hoću, to je ono što želim čitavim srcem izvršiti!

Zato će sv. Franjo u svojim govorima, propovijedanju i spisima rado koristiti i govoriti riječi Božje. Božja Riječ bila mu je hrana, riječi Evandelja

naziva miomirisnim rijećima!

Proživjeli smo prvo desetljeće Frame u Hrvatskoj, pomalo smo stali na noge, potrebno je sada još više upoznati Pravilo FSR-a koje je i naše Pravilo, naš oblik života. Neka nam stvarno postane putokaz i nadahnuće života! Proučimo ga kako bismo ga mogli prihvatiti i po njemu živjeti! To je ono što tražim... hoću... želim! Sretan put!!!

fra Ivan Miklenić

PAPIN 2000 WOODSTOCK

Pisati o ovoj godini kao sjećanje na susrete Frame koji su se zbili u njoj je za mene posebno veselje! A s obzirom da smo se nalazili u godini Velikog jubileja, velika mi je čast pisati o tome!

Krenimo redom! 4. ožujka 2000. smo se okupili na susretu s generalnim ministrom Reda manje braće Giacomom Binijem kako bismo obilježili 100. obljetnicu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Susret je trajao samo jedan dan. Bilo je kratko, ali slatko. Veliki dan je to bio za Framu Kozari Bok. Kratki nagovor i euharistijsko slavlje nas je na mala vrata uvelo već u nadolazeće susrete predviđene za tu godinu.

Ovogodišnji framaški Trsat zamijenili smo također s Trsatom, ali u organizaciji hrvatskih biskupa. Naime, bio je to Drugi nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži u Rijeci, točnije na Trsatu. I ovaj susret je trajao samo jedan dan (29. travnja 2000.). Okupila se katolička mladež iz cijele Hrvatske pod geslom "I riječ je tijelom postala..." Ujutro smo se razasuli po riječkim župama, a popodne smo se svi okupili na zajedničkoj misi u trsatskom svetištu koju je predvodio nadbiskup zagrebački Josip Bozanić. Susret HKM-a nas je nadahnuo za ono što slijedi - Jubilej

mladih u Rimu od 13. do 21. kolovoza 2000.

To je za mene do sada bilo neponovljivo iskustvo! Mogao bih napisati knjigu o tome, a pričati danima (moji su se umorili slušajući me kada sam se vratio). Kao i obično, framaši na svojim putovanjima ne zaobilaze Asiz. Tako je i ovaj veliki susret započeo posjetom Asizu. Prvo Asiz, zatim Porcijunkula, a onda i Rim. Gužva na prilazima u Rim nagovijestila je da će se dogoditi nešto veliko. I dogodilo se! XV. svjetski dan mladih.

Smještaj je bio po školama po cijelom Rimu. Svaki dan je bio ispunjen obilaskom Rima i susretom s mladima iz ostatka svijeta. Sam susret je službeno otvorio Sveti Otac u Vatikanu ispred bazilike Sv. Petra. Preko milijun mladih koji su došli u Rim opravdalo je sva

očekivanja. Frama je u Rimu imala i svoj dan. Na jednom od rimskih trgova (na Trgu sv. Franje) susreli su se framaši iz cijelog svijeta. Tu smo se predstavili i sudjelovali u programu koji je opisivao život i ideale Franjevačke mladeži.

Vrhunac Jubileja se dogodio na prostoru zvanom Tor Vergata. Dolazak je bio predviđen za 19. kolovoza, a nakon smještaja na otvorenom, po sektorima, iščekivali smo dolazak Svetog Oca te početak bdijenja. Do početka bdijenja slušali smo i gledali prigodni program, uz konstatno osvježavanje pod tuševima (bilo je preko 40 stupnjeva, a od hладa ni h!). Dolazak Svetog Oca helikopterom na Tor Vergatu bio je popraćen velikim oduševljenjem više od milijun i pol mlađih iz cijelog svijeta.

Samo bdijenje je za mene bilo veličanstveno! Prožeto takvom Božjom blizinom kroz više od milijun i pol braće i sestara koja su oko mene i zajedno sa mnom jednoglasno molili i bdjeli u Gospodnjoj ljubavi. Prekrasan uvod u san na otvorenom! Drugi, ujedno i posljednji dan boravka na Tor Vergati, prošao je u pripremama za euharistijsko slavlje. Euharistiju je predvodio Sveti Otac koji nas je ohrabrio da po povratku u svoje domovine širimo kršćanstvo i ljubav još više i jače. S euharistijom je završio ovaj XV. jubilej mlađih. Povratak

u domovinu ispunjen Božjom snagom, protekao je u pjesmi i svjedočanstvima braće i sestara.

Jubilejsku godinu Frama je završila svojim provincijskim okupljanjem na VIII. duhovnom kapitulu u Kloštru Ivaniću. Od 6. do 8. listopada smo razmatrali Franjin odnos prema euharistiji kroz temu kapitula "Euharistija - izvor prisutnosti i zajedništva". Tu smo uz Božju prisutnost i snagu, a još uvijek pod dojmovima iz Rima, punili baterije za novu školsku godinu.

Ova godina u mojoj framaškom iskustvu ostala je najupečatljivija upravo zbog Rima. Iskustvo tzv. "Papinog Woodstocka" kroz molitvu s više od milijun mlađih na jednom mjestu je neprocjenjivo i neponovljivo!

Matej Golub

AKCIJA!!!

“Bilo je ljeto ‘80 i neke...”
REEEZ!!!! Pogrešan tekst!
.....!!!!!!..... AKCIJA!!!!!!

“Bilo je proljeće ‘98., točnije 1. travnja, i vjerujte, to nije prvoaprilska šala! Uistinu, do ušiju mlađih došetao je “smarajući” glas o. Flavijana. Govorio je o sv. Franji i sv. Klari, propovijedao je jednom, dvaput, triput... I mlađi su došli (kao što vidite nije propovijedao pticama).”

“U početku bilaše riječ...” NE, NEE, NEEE!!!! REZ! Ponovo! Iiiiiiii AKCIJA!!!!!! “U početku nas je bilo cirka pedeset. Mlađi su, oduševljeni Franjom i Klarom, iz dana u dan sve više željeli živjeti po mjerilu ovih dvoje svetaca. I tako,

malo pomalo, godine Gospodnje 2000. dođoše i prva obećanja. 25-ero odlučnih mladića i djevojaka rekli su Kristu “Evo me!” i s ponosom nosili “titulu” framaša!”

“S vremena na vrijeme kao da čujem stope...” VI TO MENE VUČETE ZA NOS????!!..... AKCIJA!!!! “S vremena na vrijeme framaši su se okušali i u glumačkim vodama. Pripremajući razne predstave izgrađivali su zajedništvo i tako zabavljali stanovništvo grada Iloka. Ali nisu samo Iločani imali tu čast. Sa svojim predstavama smo nastupali i u okolnim selima, pa tako i nekim bratstvima Frame. Kao vrhunac svega, bila je predstava kod sestara klarisa u

Požegi. Zajednička molitva i druženje bili su za nas jedno posebno iskustvo."

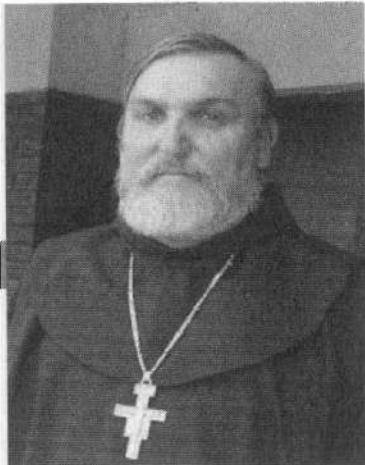
"Svaka ptica svome jatu leti..." rekao je jedan, nama svima poznat fratar, ni manje ni više, nego naš dragi fra Gogi. On je, interpretirajući ovu pjesmu, rekao "Samo ja sam ptica selica". Nakon samo dva mjeseca, Gogiju se prispavalo (izmorio ga je shopping - radi se o novim šuzama) i ... BOOM - TRAS! Dobili smo novog duhovnog asistenta. Na natječaju je pobijedila jedna mala, skromna, ponizna i ponosna Bosanka. Naime, radi se o sestri M. K. K. (čitaj es em kaka), što u prijevodu na naški znači, glavom i bradom (i koprenom), s. Marija Klara Klarić. Godinu dana vodila nas je kroz bodljikavo trnje burne svakodnevnice. Bila je uistinu dobar vođa...

Ali (šmrc, šmrc) vlasti su nam je oduzele. Iako nam ona i njezin bosanski ponos nedostaju (ruku na čelo), naš dragi Gogi zapjevao je "Tamo gdje je dom" i vratio se u Ilok.

"365 je prošlo dana..." a framaši su i dalje živjeli svoje franjevaštvo. Iako se s vremenom bratstvo sve više smanjivalo, oni koji su ostali nisu se dali. I dalje su održavali svoje susrete, pjevali, družili se i zajedno se veselili. Putujući Provincijom, od susreta do susreta, sticali su nova poznanstva i sklapali velika prijateljstva koja su i dan danas na životu.

Redatelji: Darija & Marijo

fra GERARD

Fra Gerard Anton Žerdin već je gotovo tri desetljeća u službi misionara u siromašnoj južnoameričkoj državi Peru. Prije dvije godine papa Ivan Pavao II. nagradio je njegov predani rad postavivši ga za pomoćnog biskupa u San Ramonu u Peruu. Mons. Gerard potječe iz Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Kako nije čest slučaj da jedan franjevac biva ređen za biskupa, a k tome i da je član naše Provincije, iskoristili smo prigodu za kratak razgovor s njime.

TAU: Možete li nam reći kakva je razlika između zadaće misionara i biskupa te kakva je vaša trenutačna zadaća kao biskupa u Peruu?

U misijskoj biskupiji koja se zove "Apostolski vikarijat" do sada sam bio u jednoj misijskoj župi koja je zauzimala trećinu vikarijata. Tamo je trebalo organizirati sav posao, pastoralni, karitativni i odgojni dio, kao i sve ostalo što spada u organizaciju jedne župe. Isto tako imao

sam zadaću obilaziti indijanska sela. A sada trebam se brinuti za cijeli vikarijat, surađivati s drugim župnicima misionarima, a uza sve to i misionariti jednim dijelom na istom terenu gdje smo i bili, a drugim osvješćivati i pomagati druge misionare. Uz to još dolaze i drugi poslovi koje još nisam upoznao, a to su administrativni poslovi, rješavanje određenih unutarnjih problema, upravljanje dobrima koje vikarijat posjeduje. Ono što dobro poznajem to su pastoralni problemi misionarenja i toga se ne bojim.

TAU: Shodno tomu, kako je prihvaćen vaš rad s vjernicima, ali i vaša nova zadaća?

Misljam da se dosta dobro mogu razumjeti s vjernicima, iako sam sebe nisam smatrao baš tako jako uspješnim misionarom. Baš suprotno, mislim da bi možda netko s više dara mogao više i napraviti. No, izgleda da su ljudi zadovoljni jer kažu da im je dobro, i hoće surađivati. Normalno je da se ponekad čuju i neke kritike, no, sve je to rjeđe u odnosu na ono drugo.

TAU: Mnogi svećenici govore i vjeruju da i naša biskupija postaje djelomice misijsko područje. Što vi, kao misionar, možete savjetovati da treba u datom trenutku učiniti da bi se možda nešto poboljšalo?

ŽERDIN

“Tvoga mira”

Mogli bismo reći da je cijela Crkva misijska, i izvana i iznutra. Nema niti jedne zemlje koja ne bi trebala tog misionarskog napora. Ali ako usporedimo recimo Bačku koja je oko 8000 km², a naš vikarijat je 80 km², međutim tamo ima tek 20-ak svećenika, onda svakako ne možemo raditi tako efikasno kao što se to recimo radi ovdje. U Crkvi se također razlikuju misije “ad gentes”, tj. kad je netko poslan ne svojima nego u skroz drugčiju kulturu. Danas se tako puno govori o inkulturaciji vjere, da mi trebamo nekako staviti na stranu (ne odreći se) sve što mi jesmo u tom nacionalnom smislu, i uzeti njihovo kao naše. Tako da ih ne osjećamo kao strance nego onoliko koliko se može kao svoje. I onda počevši od njihove kulture raditi sve ono što smo naučili, i to je onda misionarenje i poslanje.

TAU: Na koji način se odvija katehizacija u vašem vikarijatu?

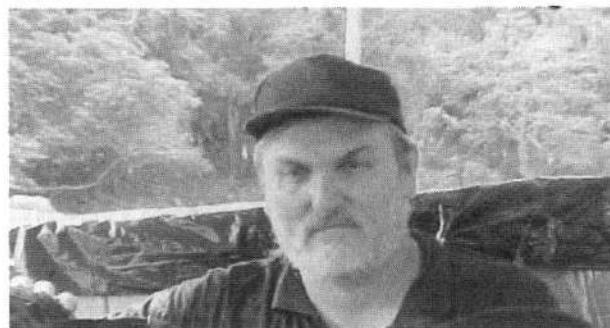
Katehizacija se odvija uvijek u granicama mogućnosti. Nastojimo organizirati katehizaciju na način kako bi više ljudi sudjelovalo. Svećenik ne može sve sam raditi, tako da imamo laika katehista. Zatim je tu školski vjeronak koji želimo načiniti što

kvalitetnijim tako da i vjeroučitelji budu kvalificirani koliko je to moguće. Uz to, imamo i župni vjeronauk koji se najviše svodi na pripravu za sakramente: za Prvu sv. Pričest koja se slavi oko 10. godine i sv.

Potvrdu oko 14. godine. Nastojimo da djeca i mlađi dobiju nešto posebnoga, barem kad je riječ o sakramentima, da budu aktivniji, da dođu svojevoljno. I zato je za nas misionare to jako va-

žan posao, jer mlađi su baš u toj dobi u najvećoj krizi, te im treba pomagati u odgoju, kako bi imali doživljaj vjere različit od onoga iz djetinjstva. Jasno da mi zahvaćamo malo mlađih, ali nastojimo da se to onda dalje širi i na druge mlađe.

TAU: Najsrdačnije vam se zahvaljujemo na ovom kratkom razgovoru. Molimo Gospodina da Vas obilno blagoslovi u Vašoj novoj službi, te na tim prostorima donesete još više roda nego do sada!

XII. duhovni kapitul Frame

(Zagreb-Siget, 24. - 26. rujna 2004.)

Pravilo FSR-a - nadahnuće života u Frami

Dragi framaši i asistenti!

Početak školske i akademske godine prepoznatljiv je u životu naših bratstava Frame po Duhovnom kapitulu kojega uvijek slavimo oko blagdana sv. Mihuela, kojega je Franjo osobito častio provodeći intenzivniji duhovni život i pripravljajući se za taj blagdan. Želio je okupiti braću na kapitol i tako izmijeniti iskustva te krenuti još oduševljenije evanđeoskim putem.

Ovogodišnji kapitol nosi temu "Pravilo FSR-a - nadahnuće života u Frami". Želimo se osvrnuti na prošlogodišnju godinu jubileja u Franjevačkoj obitelji, kada smo se spominjali 25. godišnjice potvrde obnovljenog Pravila FSR-a iz 1978. g. od pape Pavla VI. Franjo je, nadahnut Evandeljem, pisao Pravilo koje uobičjuje oblik života za franjevačke svjetovnjake.

Neka nam ovogodišnji kapitol doneše nova nadahnuća i osvježenja za život naših bratstava Frame, kako bismo svojim bližnjima životom svjedočili poziv Gospodinov i poslanje Evandelja. Dodite i budite radosni nositelji Evandelja!

Mir i dobro!
fra Milan Krišto

Petak, 24. rujna 2004.:

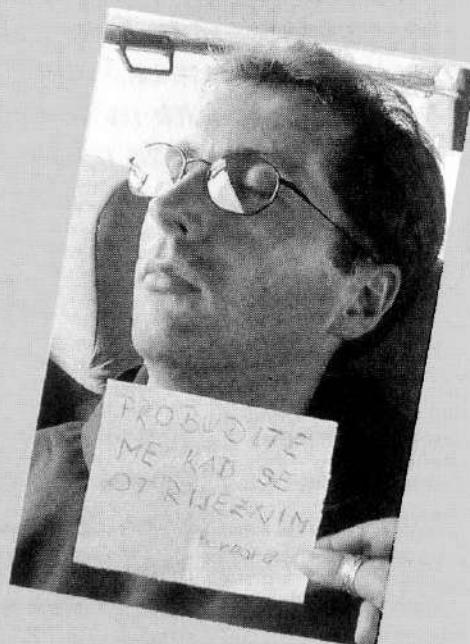
- 14:00 ručak (franjevački samostan Zagreb-Siget)
- 15:00 akcija i kontemplacija
- 18:00 priprema za euharistiju
- 18:30 euharistijsko slavlje (fra Darko Tepert)
- 19:30 večera
  - večernji program:
    - rad po grupama i molitveno bdijenje

Nedjelja, 26. rujna 2004.:

- 7:30 doručak
- 8:00 jutarnja molitva
  - rad po grupama
  - zajednički plenum
- 11:00 euharistijsko slavlje (fra Lucije Jagec)
- 12:30 ručak
  - odlazak kućama

Subota, 25. rujna 2004.:

- 7:30 doručak
- 8:00 jutarnja molitva
- 9:00 predavanje - Davor Mavrić:
  - Pravilo FSR-a - nadahnuće života u Frami
  - rad po grupama
- 12:30 ručak
  - rekreacija
- 14:30 rad po grupama
- 16:00 projekcija dokumentarnog filma "Amazonska misija"
- 16:30 euharistijsko slavlje (mons. Gerard Anton Žerdin)
- 17:45 večera
- 18:45 polazak prema ZeKaeM-u
- 20:00 ZeKaeM: "Brat Magarac"
  - večernja molitva i počinak

Provincijska skupština Frame

U Cerniku je od 29. do 31. kolovoza održana Provincijska skupština Frame. To godišnje okupljanje predstavnika i duhovnih asistenata svih 25 bratstava Frame Provincije sv. Ćirila i Metoda bilo je pod gesлом "Gospodine, što želiš da učinim?"

Skupština je počela s euharistijskim slavljem u nedjelju, 29. 08., a nakon večere je slijedilo predavanje generalnog asistenta Franjevačkoga svjetovnog reda (FSR) i Franjevačke mlađeži (Frama) fra Ivana Matića glede predstojećih promjena Statuta Frame. Naime, po uzoru na FSR, Frama će ubuduće biti organizirana na regionalnoj razini, a ne više na provincijskoj. Taj korak nije svojstven samo za Hrvatsku, već se provodi i provodiće se u franjevačkoj obitelji širom svijeta. Primjerima iz Brazila, gdje su svjetovni franjevci poznati u javnom životu, i Vijetnama, gdje se moraju skrivati pred državnim organima, fra Ivan je zorno prikazao i obrazložio razloge nove podjele po regijama. U raspravi poslije predavanja pokazale su se i neke nedoumice, ali i otvorenost i poslušnost prema onome što se od samih framaša, kao i duhovnih asistenata glede promjena očekuje.

Ponedjeljak je počeo s predavanjem bivšega framaša i sadašnjeg doministra zagrebačkog područja Stjepana Kelčića o temi "Život u bratstvu Frame". Brat Stjepan je opisao razvoj Frame, u kojem je i sam sudjelovao, a sudjeluje i danas, te je naglasio da su FSR i Frama pozvani na bližu suradnju. Nakon godišnjeg izvješća Središnjice, slijedio je rad ili, bolje reći, rasprava po skupinama: duhovni asistenti u jednoj, a framaši u drugoj grupi. Ta podjela se pokazala produktivnom - svaka skupina je komentirala probleme koje susreće u radu bratstva, a našla su se i moguća rješenja.

Rad pojedinih skupina ujedinjen je u utorak, 31. 08., kad su doneseni zajednički zaključci i konkretne zadaće svim bratstvima. Poseban naglasak stavljen je na formaciju novih članova. Tako su sva braća pozvana da sudjeluju na stvaranju interne skripte za formaciju, te da svoje prijedloge

šalju na Središnjicu provincije. Na kraju Skupštine usklađen je kalendar događanja za iduću godinu dana rada.

Rok Čosić, Frama Kozari Bok

Škola animatora

Dakle, ovogodišnja Škola animatora bila je stvarno jedinstvena, ne samo zato što su nam voditelji bili super otkačeni, zabavni i maštoviti, već i zbog toga što smo imali svečanu podjelu diploma na završetku škole. Program ispunjen, recimo to tako, adrenalinom, domišljatošću, naukom, šalom i kreativnošću, zaokruživao je savjestan angažman naših voditelja Dore, Tomislave, Siniše i Ivana, predvođenih tajanstvenim, ali konkretnim Kićinim komentarima i pomoći.

Škola je trajala od 29. do 31. dana osmog mjeseca u malenom, ali idiličnom mjestu Cernik. Prvi dan smo sve započeli molitvom, zatim uvidom u plan i cilj Škole animatora, a završili prekrasnom meditacijom uz paljenje šibica i izgovaranjem svojih imena.

Drugi dan smo se stvarno primili posla. Nakon doručka i molitve imali smo predavanje voditelja o strategiji vođenja susreta u mjesnim bratstvima. Odlična uputstva, savjeti i koncepti urodili su plodom. Svi su se dali na posao i kroz jutarnji, a i podnevni rad ostvarili naume naših voditelja. Osmislili smo susrete i predavanja koje su naši voditelji pozdravili, stvarno, blistavim komentarima i pohvalama. Navečer smo imali zabavne igre u kojima su se naši voditelji još jednom pokazali - osim što su dobri predavači, oni i dobri glume.

Zadnji dan je bio nešto opušteniji. Sve grupe su napravile skeć na teme iz Franjinog života ili Evangelija. Svi smo se dobro nasmijali. Uskoro je došao red i za rastanak. Poslije primanja diploma, svi su pljeskali, a voditelji su nas ispratili uzvikom: "Mi smo bili super, ali vi ste nas nadmašili!"

Akvila Petras, Frama Koprivnica

Predbračni odnosi...

Siniša Pucić, Frama Trsat

Seks prije braka je pogrešan prvo iz vjerskog razloga, jer vjerojatno da nisam vjernik ne bih to mislio. Mislim da je u pitanju ljubav. Ta jedna savršena ljubav koju danas većina mladih ne razumije. Zato se i upuštaju u te odnose prije nego što iskažu pred Bogom svoje zavjete i prije nego stvarno, tu svoju ljubav koju imaju u sebi s onim kojim to žele podijeliti pred Bogom, ne priznaju. Iz tog razloga mislim da je danas ljubav na niskim razinama, tj. da se vrlo lako prodaje. Većina veza koji se baziра na tim odnosima ne uspije, dok je čuvanje za brak upravo nešto uzvišeno. Mi ne idemo suprotno svojih nekih pobuda nego zato što nam je Bog usadio dobro, a to je ta ljubav koju čuvamo za tog nekog našeg s kojim želimo provesti život, kojega smo upoznali. U braku je tjelesna ljubav nešto čime smo pozvani jedni druge darivati.

Ivana Lulić, Frama Virovitica

Seks prije braka ne, zato što mislim da ljudi koji se nisu spremni vezati za jednu osobu brakom nisu dovoljno spremni ni za spolne odnose. Jer je njihov odnos tada nešto prolazno, neka uživanja gdje ljudi ne razmišljaju niti srcem niti pameću. Mislim da to sve nameće okolina i svi ti mediji oko nas i više nemamo pravo mišljenje razvijeno o tim stvarima.

Petra Polović, Frama Karlovac

U biti sam protiv, ali mislim da ljudi koji su dulje vremena u vezi, jednostavno ne mogu izdržati. Ipak mislim da bi vjera tu jako trebala pomoći. Ljudima koji spavaju prije braka vjera nije dovoljno jaka, a trebala bi biti. Shvaćam sve, privlačnost i ostalo, ali...

Matija Zečević, Frama Siget

Seks prije braka nije dobar zbog toga što mnogi primjeri pokazuju da ljudi koji imaju takve veze izlaze s velikim ranama i kasnije nisu spremni imati bračnog druga cijeli život što Krist traži od nas, dati se jednoj osobi potpuno. Imam vlastiti primjer dugogodišnje veze i vjera i molitva su mi puno pomogle i vrlo su bitne. Vjera pomaže jer neke stvari čovjek ne može sam podnijeti i onda u molitvi Gospodin daje dodatnu snagu našim manama.

Znam da sam ne bih mogao izdržati jer napasti su velike, zato je samo uz molitvu tako nešto moguće.

Gorana Bukša, Frama Kozari Bok

Mislim da se čovjek uvijek treba pitati zašto nešto treba činiti i zašto ne, te tražiti uzroke svog ponašanja. Za mladu osobu je jedna od najvažnijih stvari naći svoj odgovor na zašto kad je u pitanju spolnost. U okrilju vjere to je Gospodinov dar čovjeku i ne podrazumijeva samo tjelesnost. Time odiše cijela osoba pogotovo u svojoj mладаčkoj dobi. Čistoća je dragocjena i jedina vrijedna ako razmišljamo o braku, a tijelo je hram Duha Svetoga koje onda jedino kao takvo можемо u potpunosti darovati drugoj osobi. Mnogi mladi nose velike rane i grižnju savjesti jer iskrivljeno misle - čovjek sam, imam svoje potrebe, Bog bi sigurno htio da budem sretan i nefrustriran, pa to je ionako normalna i zdrava stvar. I to je normalno razmišljanje, ali' opet sebi morate postaviti pitanje zašto? A moj odgovor je: ako se istinski pripremam za brak, moram biti svjestan da je spolnom darivanju brak i jedino mjesto. I sve žrtve i napasti zbog ljepote tijela se isplate. Kad se osobe združe pred Bogom, spolnost dobiva smisao i pravi blagoslov za život obitelji.

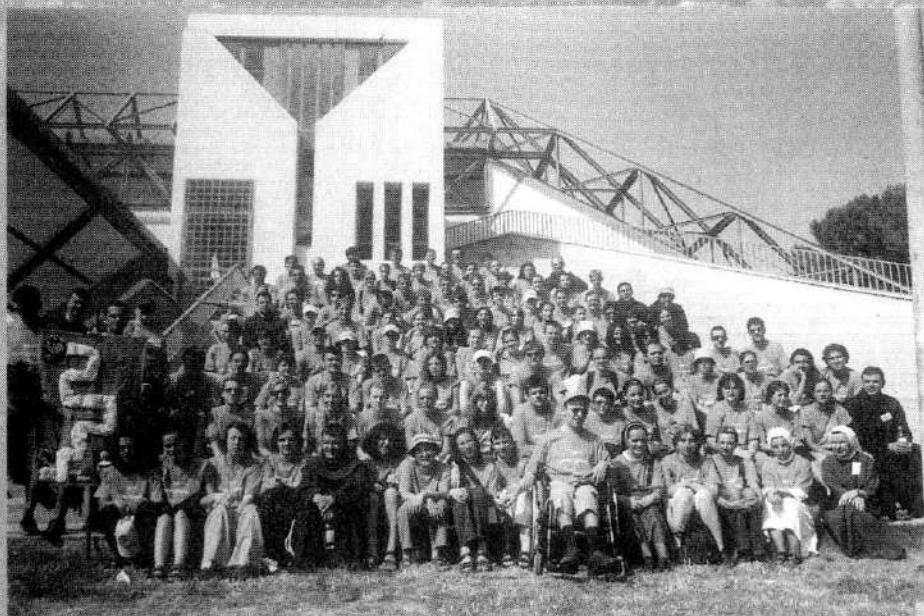
XI. franjevački hod ILAČA-ŽUPANJA-ASIZ

"Amare come...", ljubiti kao, ljubiti kao Isus bio je moto ovogodišnjeg Franjevačkog hoda. Naše polazno mjesto bilo je malo mjesto zvano Ilača. Podijeljeni smo u grupe, animatorske dužnosti su također bile podijeljenje i mogli smo započeti uvodni rad po grupama, uglavnom se upoznavajući međusobno u grupama, izmjenjujući dosadašnja iskustva i očekivanja od ovogodišnjeg marša.

Put kojeg nam je trebalo prijeći u hrvatskom dijelu Hoda glasio je ovako: Ilača - Nijemci - Otok - Vrbanja - Gunja - Bošnjaci - Županja. Rute koje je trebalo propješaćiti nisu bile predugačke (hm... uspoređujući ih s nekim prethodnim marševima...). I možemo zahvaliti Gospodinu na zaista 'pogodnom' vremenu koje nam je darovao te nam time svojom milošću ublažio tjelesne muke i napor pa smo ih svi mogli bez prevelikih poteškoća svladati. Kroz više dana bilo je oblačno vrijeme (ne može biti bolje za pješačenje). Uz sveprisutnu braću oblaka, dobrodošla je bila i sestrica kiša koja nas je dva dana pratila i koju smo svi prisutni, po Franjinom primjeru, s radošću prihvatili. Ista ta sestrica kiša je razlog što ćemo ovaj marš pamtit i po nekim, ne tako čestim i pomalo 'avanturističkim' događajima. Pješačili smo

po kiši, zaodjenuti crnim vrećama dok nas je na navrate i lagani vjetar propuhivao. I još onako jadni, 'snuždeni', kada bi nas koji slučajni prolaznik pogledao mogao bi pomisliti da smo pogrebna povorka, a ne radosna skupina framaša. No sve te vremenske neprilike nisu uspjele pokvariti naše dobro raspoloženje i pozitivno nabijenu atmosferu.

Ovaj Marš imali smo čast biti prevoženi, i to ni manje ni više nego u traktorskim prikolicama (tamo gdje se do jučer prevozio kukuruz i mnoga stočna živina...)! A sve to da naše male nogice ne bi zapinjale u slavonskome blatu (koje je izazvala kišica). Prvih nekoliko dana hoda po Hrvatskoj bilo je obilježeno zaista bogatim gostoprivredstvom domaćina. Dočekivali bi nas posloženi stolovi s priborom za jelo i prepunim pladnjevima hrane i kolača. Sve je doslovce bilo servirano pred nas i kao

što su to mnogi 'stariji' primijetili, nedostajalo je tih dana onog franjevačkog siromaštva i poniznosti na koje smo se pripremili. Ipak, "izazvani" velikodušnim gostoprivrštvom domaćina, nije bilo ništa od našeg "siromaštva", a mi se još jednom, evo, od srca zahvaljujemo domaćinima jer su sve što su nam pripremili, pripremili od srca i primjerom pokazali da se osjećamo dobrodošli.

Prvih dana smo također prolazili kroz mjesto koja su bila zahvaćena Domo-vinskim ratom (Nijemci, Otok, Gunja...). Iako materijalni, vanjski tragovi više nisu previše vidljivi, mještani i mjesni župnici podsjetili su nas na one nevidljive, ali još uvijek sveprisutne tragove u ljudima o tim nemilim događajima koji su se odigravali za vrijeme rata. Kako se dio hoda po Hrvatskoj bližio kraju (a fizička iscrpljenost bivala sve veća) tako je i naša duhovnost rasla. Hm, barem je to tako programom bilo predviđeno. Zadnji dani u Hrvatskoj obilježeni su pokorničkim bogoslužjem. Nakon kontemplativne osame i preispitivanja savjesti cijelo to bogoslužje završava sakramentom pomirenja, osobno svakoga od nas. U Bošnjacima je uslijedilo i klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramantu. Sljedećeg dana prehodavši posljednju dionicu pristigli smo na naše odredište u Županju s kojega se 1. kolovoza kretalo u Asiz. Nakon završnog rada po grupama i jutarnje nedjeljne Euharistije, te našeg posljednjeg ručka u domovini krenusmo put Asiza.

Nakon svih tih pomalo 'nespecifičnih' događaja i doživljaja po Hrvatskoj, ovaj marš ponudio nam je i još jednu novinu. Za Asiz krenuli smo 1. kolovoza, odmah nakon ručka, tako da smo, zahvaljujući vrlo dobroj vožnji, na sam blagdan Marije Andeoske već oko 6:00 bili pred Porcijunkulom. Zašto?! Zato jer smo išli posjetiti franjevački samostan Carceri. U Franjino doba to je bilo samotište, a danas prelijepo mjesto za osamu, kontemplaciju,

molitvu... No, Carceri su udaljeni 5 km od samoga Asiza pa je trebalo to propješaći, uvezši u obzir da je bio i uspon. Huh, nije nam bilo lagano, no isplatilo se. Tamo smo u prirodi slavili Euharistiju koju je predvodio fra Bernard sa Sigeta. On je u svojoj kratkoj, ali jezgrovitoj propovijedi (na način kako samo on zna zaokupiti 'pažnju' nas

mladih...) kroz kratku prispopobu rekao poruku koja je mnogima od nas ostala odzvanjati u ušima i koja se vjerojatno toliko zapečatila u nama da će nas voditi još dugo i kroz naš svakodnevni život, a glasi: "Mi ne možemo mijenjati jedni druge, ali možemo se mijenjati radi drugih. Mijenjajmo zato sebe, radi drugih, i tako mijenjajući sebe, promijenit ćemo i svoj pogled na druge, i time nagnati druge da se počinju mijenjati na bolje... Ukratko, budimo primjer." Toga istoga dana, nakon smještanja u našu tradicionalno sportsku dvoranu i kratkog odmora, krenuli smo se susresti s našom braćom framašima iz cijelog svijeta u bazilici Marije Andeoske. Nakon pozdravne riječi fratara domaćina i nakon što smo izmolili sve 'potrebno' za

dobivanje potpunog oprosta, krenuli smo prema samoj crkvici Porcijunkuli, gdje smo zahvalili našem Serafskom Ocu Franji što je izmolio milost potpunog oprosta kod Gospodina za sve nas. Narednoga dana posjetili smo mjesta - samostane vezane uz zgodu u Franjinom životu: Greccio - mjesto gdje je 1223. g. sv. Franjo uzveličao slavlje mise polnoćke prvim živim jaslicama, pa se u spomen na to tamo u svako doba slavi misa polnoćka; Fonte Colombo - mjesto gdje je Franjo napisao Pravilo reda i imao operaciju očiju, a navečer smo posjetili Baziliku i grob sv. Franje u samom gradu Asizu. 4. kolovoza, zadnjeg dana marša, nakon zajedničke Sv. Mise u Bazilici Marije Andeoske, oprostili smo se od Asiza i krenuli doma. Na povratku se posjećuje, možemo reći 'najsvetije od svih svetih mjesta' vezanima uz Franjin život, brdo La Verna. Mjesto gdje se Franjo tako suobličio s Kristom da je dobio njegove svete rane - stigme. La Verna nas, kao i svake godine, nije ostavila ravnodušnim. Svojim misticizmom doista stvara atmosferu svetoga mjesta. Tamo smo si uzeli vremena nakon razgledavanja samog samostana za osamu i osobnu molitvu. I kada smo već trebali otići, La Verna kao da nas nije htjela pustiti da samo tako odemo, pa nam je pripredila spektakularan pozdrav da nam svima zauvijek ostane u sjećanju. Oblaci su se jednako tako 'mistično' počeli obavijati oko samog brda, i tada nas je olujom, kakvom se zna opisivati silazak Duha Svetoga,

pozdravila La Verna. Dala nam je svoj blagoslov i poželjela sretnan put kući.

Na kraju, treba posebno zahvaliti svim framašima koji su otvorena srca došli i svojom prisutnošću upotpunili Marš. Veliko hvala svim duhovnim asistentima i fratrima koji su nam bili potpora i oslonac, i što se tiče tehničkih stvari, a i nošenja naše duhovnosti. Hvala im svima, a posebno fra Milanu na bezgraničnom strpljenju s nama! (A ima nas

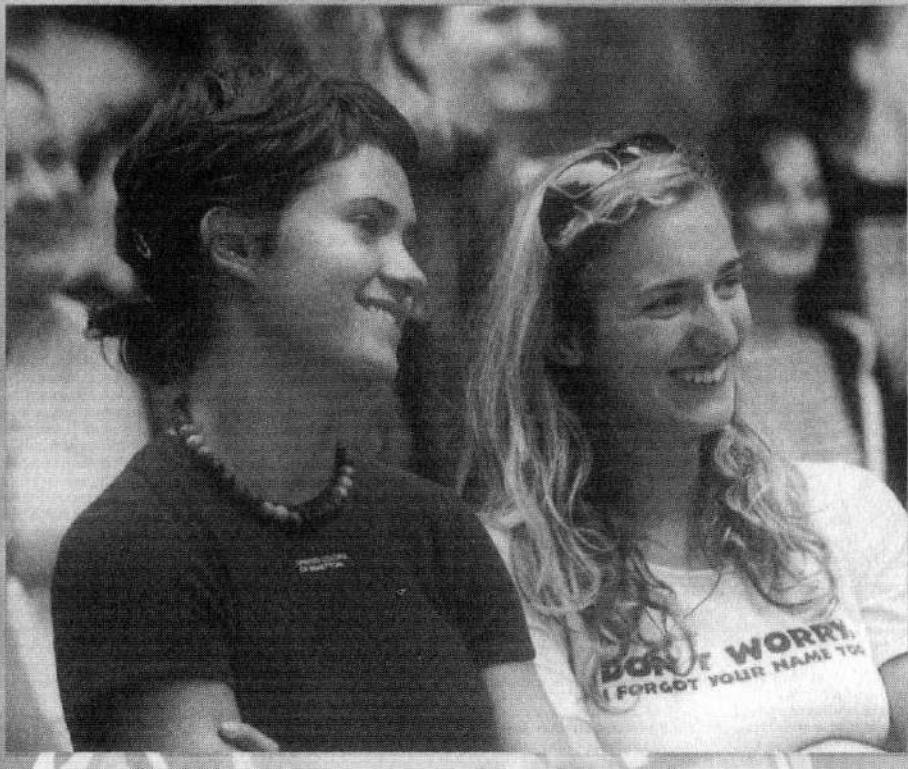
svakakvih zvrkastih i nije im bilo lako...) Veliko hvala i našem Stjepanu koji je doista u velikom stilu najavio svoj 'povratak', jer su on i tehnička služba (laički rečeno oni koji su u kuhinji) obavili besprijekorno svoj posao te nismo bili gladni ni žedni niti u jednom trenutku. Na kraju, hvala Gospodinu, čijem smo se pozivu u biti mi svi i odazvali. Njemu hvala što nas je sve spojio i združio u jedno veliko bratstvo, pa se po Njemu i možemo nazivati braćom i sestrama.

Evo, moja braća i sestre u Kristu, toliko od čovjeka kojega su nebrojeno puta, ponekad opravdano, ponekad neopravdano, prozivali (i štoviše, OPTUŽIVALI..) za 'šesti osmi', i kojem je ovo bio vjerljivo i oproštajni Marš. Zato je ovaj izvještaj ukratko presjek, i u neku ruku framaško iskustvo mene posljednja četiri Marša. Nemojte zamjeriti.

Mir i dobro!

Ivan Andelić, Frama Trsat

ŠTO VI KAŽETE?

Ovo mi je prvi marš i bilo je zakon! Sviđa mi se to što smo svi bili sve dana skupa, što smo dijelili ista iskustva. Nije mi se svidjelo to što smo stalno morali dugo čekati na WC, a dečki ne. No, koristile smo mi i njihov WC. Svidjelo mi se i to što sam čak dva dana mogla spavati na strunjači, iako su neki dečki i po 10 dana spavalni na njima. Posebno me se dojmilo to što smo se mogli bolje upoznati kroz desetak dana, a upoznala sam i puno, puno jako lijepih ljudi. A kući nosim prljavu odjeću...

Janja Mišić, Frama Kloštar Ivanić

Bilo je jako lijepo. Upoznao sam puno novih ljudi i to me se najviše dojmilo. Put kroz Hrvatsku je bio dobar. Malo nas je kišica oblila, pa je to bilo zeznuto te su nas zato vozili traktori. A da nije bilo traktora više bi hodali... Ma, sve je to bilo super! Prekrasni su bili i krajolici koji

su svugdje bili gdje i mi. Čudno...

Josip Dinić, Frama Koprivnica

Na maršu je bilo super, vidimo se opet! Posebno mi se svidjelo što sam upoznao Doru (he, he...). Po Hrvatskoj je bilo lijepo hodati, i uopće nije bilo problem hodati čak i po kiši s ovakvim društvom. Doma nosim puno suvenira iz Asiza. I naravno, oproštenje svih grijeha. I mala napomena: Italija ima veće i uređenije zahode od Hrvatske.

Hrvoje Zaninović, Frama Kaptol

(Pa ne mogu sad pričat'... Ljudi, 4 su sata ujutro! Što hoćete da kažem? Jako fino je bilo... Vi to ozbiljno?! Ugasi to čovječe!)

Koliko se ja sjećam ovo mi je prvi marš, i bilo mi je lijepo i dirljivo. Po Hrvatskoj je bilo super hodati, ta radost, darežljivost i gostoprimstvo ljudi, humor, naravno, kišica. Posebno mi je bilo lijepo na klanjanju u Bošnjacima, koje je predvodio fra Marin. Iz Italije najviše nosim divljenje Franji i njegovom životu. To kako je uspio tako živjeti, ne mogu skroz shvatiti. Samo shvaćam kako treba više pokušati živjeti Evangelje i naslijedovati Krista. Na svemu sam Bogu zahvalna: što sam bila na maršu, što

sam bila sa svim ovim ljudima, preko kojih sam se susrela s Bogom.

Ivana Laštro, Frama Siget

U sebi nosim jako puno osjećaja u sebi: tužnih što odlazim s marša, a lijepih što dolazim doma pa mogu svojima ispričati što sam sve preživjela. U Hrvatskoj je bilo malo sunca, puno kiše, dok je u Italiji bilo puno sunca, a malo kiše. Kiša na La Verni na odlasku mi je bila vrlo inspirativna. Ipak je sestrica kiša uvijek dobrodošla po bratu nam Franji. A ono što će mi zauvijek ostati u sjećanju je ulazak i izlazak iz Porcijunkule.

Ivana Lulić, Frama Virovitica

Meni je baš bila dobra ideja igra pastira i ovčice. Imala sam posebno produhovljenog i dosjetljivog pastira. Budući da mi nije objavio svoje ime,

nisam ga mogla pitati za dozvolu da objavim njegovo pisamce uz dar koji mi je poslao. Ipak bih to željela podijeliti s vama:

Draga sestro, neka te ne zbumuje ovaj znak pažnje, ova boca koju ti darujem upravo na tvoj imendan. Ova prazna boca je samo simbol u mojoj iskrenoj molitvi za tebe. Molim, dakle, Predobroga da ispunи naše prazne posude, posude života, a posebno tvoju. Molim da ti smislenom radošću Svevišnji obogati život, da te sačuva od svakih ispravnosti te da nikada ne požališ što živiš svjesna svoje neprocjenjive vrijednosti u Njegovim očima.

Tvoj pastir.

Zahvaljujem mojem Pastiru, zahvaljujem fratrima, sestrama i svima vama za zajedništvo i dobrotu u danima proživljenim na maršu. Radujem se što postoji Frama, što postoje mladi koji svjedočanstvom svojega života donose Isusa svima u sredinu u kojoj žive.

s. Nada Martinković, Đakovo

ROŠTILJADA

I ove godine 28. 8., kao i proteklih, već se tradicionalno održava poznata roštiljada koju organizira Frama Kloštar. Dobar glas daleko se čuje pa se tako dočulo o našoj roštiljadi i u Zagrebu te su nam se ove godine pridružile Frama Siget i Kozari Bok. Okupljanje je bilo u 11h, kada je započela Sveta Misa koju je predvodio fra Tomislav, naš novi duhovni asistent (poznati "urednik" programa na maršu). Nakon Svetе Mise svi smo se zajedno uputili prema Iovačkom domu gdje je roštilj već bio spremam. Mi domaćini smo se odmah bacili na posao, dok su gosti uživali u prekrasnoj prirodi i zabavljali se raznim igrama (stolni nogomet, badminton, odbojka...). Naši gosti sa Sigeta tog su dana bili u žurbi pa su tako požurili i planirani ručak. U kasnim popodnevnim satima framaši s Kozari Boka željeli su odmjeriti snage s nama domaćima u nogometu. Rezultat nije važan, a ako vas baš zanima pitajte braću s Boka jer su ga oni bolje zapamtili. Poslije nogometa slijedila je kasna večera ili noćni zajutrad. U kasnim noćnim satima od nas su se oprostili framaši s K. Boka te je tako završila i ovogodišnja olimpijada... Ovaj... roštiljada. Nadamo se da ćemo i iduće godine moći ugostiti sve koji nam dođu, a nadamo se da će naše drage braće biti još više. Mir i radost!

Josip Majić, Frama Kloštar Ivanić

Pax et bonum!

Na ovogodišnju Velu Gospu 30-tak naših framaša i 10-tak framaša iz ostalih bratstava naše Provincije sudjelovali su pri akciji čišćenja svijeća. Čišćenjem je koordinirao naš Stipica, Stjepan Kelčić, koji je skupa sa svima nama od 7 ujutro uživao u besplatnoj depilaciji voskom :). Ali, ovogodišnja Vela Gospa bila je kobna za našu predsjednicu Ivonu koja je od tada u gipsu. Rok i ja se moramo pohvaliti da smo bili prvi potpisnici na njezinom gipsu, te smo tako i napisali "mi smo prvi - Rok i Sandro".

Nakon cijelodnevnog rada i druženja išli smo na plaćenu večeru (naravno, na račun samostana), a kasnije "samo odabrani" na tradicionalno kupanje.

Sandro Tomašević, Frama Trsat

PREKO FRAMAŠKIH OBEĆANJA DO REDOVNIČKIH ZAVJETA

Nedjelja 18. srpnja 2004. godine. Pred samostanom Sestara sv. Križa u Đakovu, naoko nedjelja kao i sve druge. Tek neobičajeno velik broj ljudi koji se slijeva u samostansku crkvu odaje da to ipak nije uobičajena nedjelja.

Unutar zidina samostana atmosfera je potpuno drugačija. Sestre su u slavljeničkom raspoloženju. S. Dorotea i s. Branimira će po prvi puta položiti svoje zavjete te pred Bogom, zajednicom i svim ljudima priznati se Kristovim zaručnicama. S. Branimira je posebno zanimljiva nama framašima budući je "zanat ispekla" upravo u Frami. Stoga nije nimalo čudno što je svoj životni put odlučila nastaviti upravo kao sestra sv. Križa, naslijedujući Krista po primjeru svetoga Franje.

Mi framaši bi s. Branimiru u šali nazivali "hodajućom enciklopedijom" u kojoj se nalaze svi podaci iz Franjina života. Iz nje smo i prečesto crpili anegdote za potrebe raznih predstava i skečeva. Đakovački framaši svoju su zahvalu iskazali svojim prisustvom (koje je, doduše bilo stidljivo, ali vidljivo) i pjesmom po kojoj su svi framaši, a posebno oni đakovački, nadaleko poznati.

Dragi framaši, preporučam ove dvije sestre u vaše molitve, a sestre u samostanu su mi u povjerenju došapnule da ima mjesta za sve one koji žele krenuti njihovim stopama.

Andrijana Miloš, Frama Đakovo

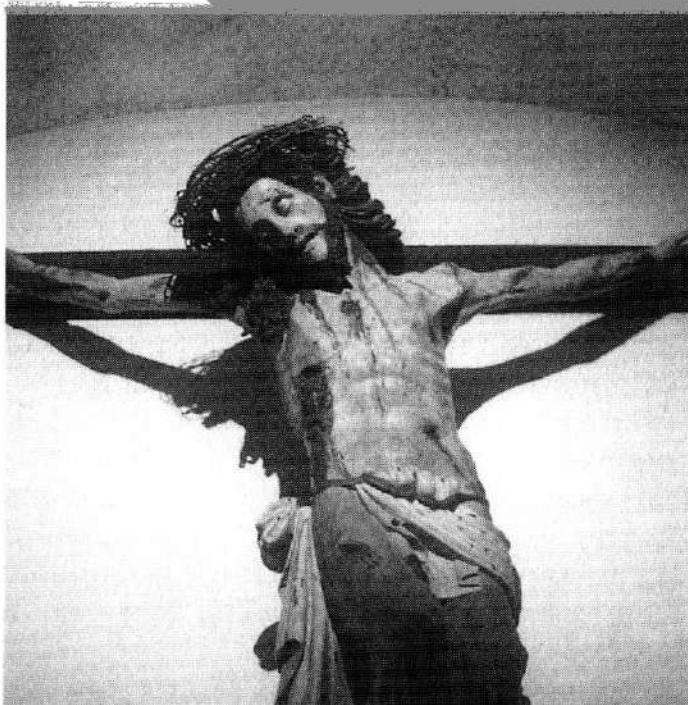
ŠTO

*“Glas se začu iz oblaka: Ovo je Sin moj, Izabranik! Njega slušajte!”
(Lk 9,35)*

Jedna je naša sestra iz prošlog stoljeća imala dar da u svojoj nutrini jasno čuje glas Gospodinov i s njim razgovara. Nije mislila da je to nešto izvanredno. Bila je uvjerenja da Gospodin govori svakoj duši kao što govori njezinoj.

Čujemo li mi glas Božji?

U pjesmi pjevamo: “Tko sluša taj i čuje, da Bog je s nama tu.” Vjerujemo da je svaki trenutak našeg života prožet ljubavlju Prisutnosti koja nas obuhvaća i neprestano nam govori po svojim čudesnim djelima i po svojoj Riječi? Živjeti u vjeri znači opažati tu Prisutnost, otkrivati je u svim stvorenjima poput našeg sv. Oca Franje koji je u svemu prepoznao tragove Božje ljubavi i hvalio svoga Gospodina zbog njegovih djela, u svijetu koji ga je okruživao i u svojoj običnoj svakodnevici.

Sv. Majka Klara učila je svoje sestre kako iz srca treba ukloniti svaki nemir da bi mogle biti sasvim uronjene u Božje tajne, kako bi mogle čuti glas Zaručnikov i slijediti ga (usp. 4 Čel 36).

Dok sam bila u svijetu i od svijeta na sve sam načine, svjesno ili nesvjesno, nastojala zaglušiti taj glas bučnom glazbom i razgovorima, ali otkako me Gospodin odveo u pustinju, otkako je učinio slatkim što mi prije bijaše gorko, duša mi se raduje tišini i blagom govoru i pjesmi prirode. I kao što se dijete smiri kad čuje glas majke tako se duša smiruje osluškujući Boga i njegov tiki glas.

Gledajući Mariju, Isusovu i našu Majku divimo se kako ona pažljivo sluša i vjeruje, kako ljubi Božju Riječ. I mi tako poput nje, da bismo mogli slušati trebamo otkriti tajne šutnje, shvatiti da:

“šutnja nije nehaj za ljudi, već vrelo snage i zračenja;
nije zatvaranje nego otvaranje srca,
razvijanje krila;
i da uzmognemo rasipati bogatstvo,
moramo ih prije zgrnuti.”

(I. Larranaga; Marijina šutnja)

Lijepo je imati prijatelja koji nas zna saslušati, koji nas razumije. Sretni smo uz njega jer preko njega doživljavamo kako nas dobri Bog bezuvjetno prihvata i ljubi.

Vjerujem da bismo svi voljeli biti takvi, zato zamolimo Isusa i Mariju da nas nauče slušati, osluškivati nemetljivi i tiki glas; glas naših bližnjih kako bismo im mogli pomoći i pružiti utjehu kojom nas same tješi Bog (usp. 2 Kor 1,4).

s. M. Pia

SLUŠAM

Kad sam počela razmišljati o ovom pitanju nametnuo mi se odgovor: "Pa slušam svoje srce!" A kad je glazba u pitanju onda svakako mora biti po njegovoj volji! Ovisno o raspoloženju biram glazbu. Dakako, kad je slušam u slobodno vrijeme. Kad sam sama najradije slušam meditativnu glazbu ili duhovne šansone (a posebno framaške! Kad sam bila 3. srednje onda sam na cijelu kasetu presnimila Đonijev "Brate moj" pa su moji ukućani ludili sa mnom jer nas je bilo puno na malo prostora pa se to orilo na sve strane!!!). Meditativna me glazba opušta i smiruje, a duhovne šansone mi jačaju vjeru i čine me optimističnjom. Klasičnu glazbu slušam rjeđe, no i ona mi je draga. Zabavnu glazbu također slušam s vremena na vrijeme, no više mi koristi kao podloga dok kuham ručak, pegljam ili imam neku fešticu za različite tipove ljudi kod kuće. A ona se lako može čuti i izvan kuće htjela ja to ili ne. Ako hoćeš u dućan, u kafić, u poštu ili drugdje možeš je čuti svugdje! (sad se ovo i rimuje, ha-ha!) Ali to je istina! Ponekad se ljutim kad se na sve zvučnike na otvorenom u gradu (bilo kojem) pušta glazba koja mi smeta i ne volim je (hard rock, techno...) jer u mene unosi nemir i tamu. To smatram pravim nasiljem nade mnom!

No, ipak, najdraža od svih mi glazbi jest tišina! Ne mogu vam dovoljno dobro opisati koliko mi je ona mila! Možda niste znali da se tišina može slušati? Ako još niste, onda je probajte osluhnuti što prije! Kad slušam tišinu onda jasnije čujem što mi to On želi reći, jasnije čujem sebe i što mi želi moje srce!

Sa glazbom ili bez nje, i vama želim da ga uvijek čujete, a u njemu neka vam govori On! Mir vam i dobro, od srca naravno, želim!!!

Ankica Mlinarić

Sapunica po framaški...

NADALINA I ALOJZ

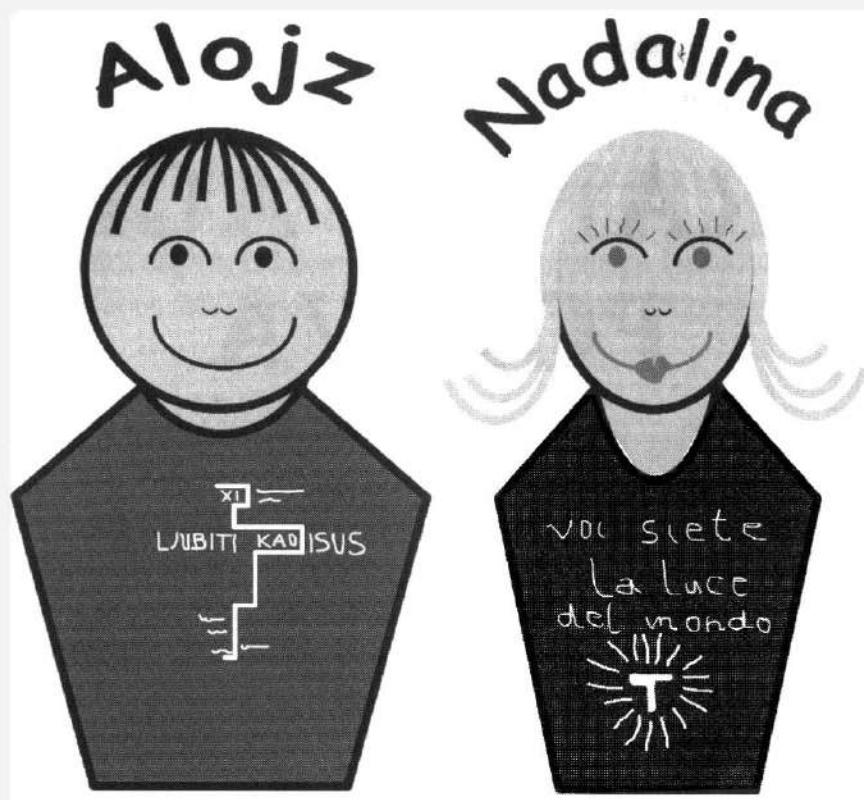
Nakon susreta Frame Nadalini se uvijek jako žurilo. Susret je završavao uvijek točno u 22 sata, a u domu je morala biti najkasnije do 22:15. Živjela je kod Milosrdnih sestara sv. Vodice. Nadalina je inače bila iz Tovarkova, mjesta oko 30 km od Ladanjskog, u kojem se odvija ova naša priča, pa da ne mora putovati svako jutro u školu, sestre su je primile na stan. Stoga ih nije željela ljutiti kašnjenjem.

Kad je stigla u dom, otišla je ostaviti stvari u svoju sobu, a zatim je otišla niz hodnik do sobe svoje najbolje prijateljice, sestre Ambrozije. Tiho je pokucala jer je znala da Ambrozija, iako mlada, zaspi čak i prije Meridijana 16, zbog ranog ustajanja. Međutim, večeras je Ambrozija bila budna. Očekivala je da će se Nadalina vratiti s Frame i da će joj htjeti ispričati sve što se taj put događalo na susretu.

Nadalina polako otvorila vrata i uđe u Ambrozijinu sobu. Na stolu je bila friško otvorena kutija Domaćice i tetrapak mlijeka i sve je bilo spremno za još jedan Nadalinin izvještaj. "Znaš", kaže Nadalina, "danас je bilo baš zanimljivo na Frami. Pričalo se o Franjinom raski-

du s ocem i tako to. Vrlo zanimljivo. E, da, malo sam kasnila na početak, jer sam se zadržala na satu violončela. Na radu po grupama sam čula razna zanimljiva mišljenja. To je uglavnom sve, sad možemo navaliti na kekse." Ambrozija je već dovoljno poznavala Nadalinu da je mogla prepoznati da ima tu još nešto. "Sigurna si da je to sve?", upita Ambrozija. "Pa...", reče Nadalina, "ima tu još nešto. Ustvari netko. Danas je došao prvi put u našu grupu. Zove se Alfons ili Alojz ili tako nekakvo ime koje bi dobro pristajalo liku iz crtića. Bio je sav zbumen i smotan, baš mi je bio simpatičan." "Čini mi se da si ti njega bolje zapamtila od teme susreta", reče Ambrozija smijuljeći se. "Maj, molim te, nije ti on za mene", branila se Nadalina. "Ja, hoću reći, on, mislim... ovaj... nemoguće jer... zapravo... dodaj te kekse ovamo i prestani s tim dosadnim pitanjima! Ponekad stvarno misliš da sve znaš!", završi Nadalina svoju obranu.

Ambrozija se i dalje smješila i šutke joj dodala kekse i šalicu mlijeka. Ostatak večeri su pričale o nadolazećoj berbi, o tome kako je krajnje vrijeme da ofarbaju dvorišnu kapiju i o drugim takvim životno važnim temama. Zatim je Nadalina otišla u svoju sobu da glas-

nim razgovorom ne bi probudile neku od starijih sestara, pogotovo časnu majku Malariju.

Kad je ostala sama u sobi, Ambrozija zaustavi pogled na raspelu koje je visilo na zidu i pomisli: "Bože, bilo bi baš lijepo da se Nadalina i taj momak sretnu na večernjoj misi u nedjelju."

Nadalina je oko ponoći legla, zahvalila Bogu za taj dan i zažmirila. U sebi je razmisnila koje predmete ima sutra u školi, je li napravila sve što je trebala, i sa zadnjim atomima snage pomislila: "Bože, voljela bih da Alojz dođe na večernju misu u nedjelju!"

Na drugom kraju Ladanjskog, otprije u isto vrijeme, Alojz je kretao na počinak. Boljela ga je glava jer je zadnjih sat vremena buljio u zvijezde i mjesec razmišljajući o toj tajanstvenoj Nadalini. Jako mu se svidjela. Samo... tako je naglo otišla s Frame. Valjda joj

se nije svidjelo kako je otpjevao završnu pjesmu. Nikad je prije nije bio siguran da ona nije iz Ladanjskog. Tko zna gdje je ona sad i što radi? Sve mu se to motalo po glavi. Kad je legao u krevet pomolio se Bogu. To nije odavno učinio. Bio je uvjeren da to frajeri ne rade. Al' večeras je samo kratko uzdahnuo: "Bože, vjerojatno me se ne sjećaš, bio sam na krizmi prije par godina i od tada ti se nisam javljaо, no evo večeras baš imam potrebu. Bože, volio bih da Nadalina dođe na večernju misu u nedjelju."

Vjerojatno je dobri Bog u tom trenutku pohodio Ambroziju, Nadalinu i Alojza i tiho, kako samo On to zna, rekao: "Ti ne brini, ja će brinuti. Laku noć."

B.B.

Nastavak slijedi...

FRAMA: PUT FRANJEVAČKOGA POZIVA

Povjerenstvo za Franjevačku mladež - Framu odobrilo je na sastanku Predsjedništva MVFSR-a koji je od 24. travnja do 1. svibnja 2004. godine trajao u Rimu, posuvremenjene dokumente za odgovorne, za animatore i za duhovne asistente Frame. Podanašnjenje tih smjernica, koje je s ljubavlju i osjećajem odgovornosti pripravio najmlađi dio svjetovne Franjevačke obitelji, neka bude prihvaćeno s povjerenjem, te bude na korist svima - mladima i starijima, svjetovnjacima i redovnicima, kako bi radosnom i obnovljenom nadom ponudilo i mladome svijetu duhovnost sv. Franje Asiškoga.

1. UVOD

Kome je dokument upućen

1. Ovaj dokument upućujemo svima odgovornima u bratstvima Franjevačke mladeži - Frame: Vijeću bratstva Frame, odgovornome za formaciju, bratskome animatoru iz FSR-a i duhovnom asistentu.

Cilj dokumenta

2. U osnovnim crtama želimo razjasniti identitet Franjevačke mladeži - Frame; dati glavne smjernice i savjete za animaciju i formaciju u Frami; predložiti na jednome mjestu odrednice za animiranje u Frami.

Što dokument ne želi biti

3. Međutim, ne želimo davati nove propise, nego samo naglasiti ono što već sadrže Generalne konstitucije FSR-a u čl. 96 i 97, te Zaključci Generalnih kapitula, osobito onoga u Meksiku 1993. i posljednjega u Rimu 2002. Jednako tako, ne želimo ujednačavati sve skupine Franjevačke mladeži - Frame, nego im pomoći da rastu u jedinstvu različitosti.

2. OSOBITOSTI FRANJEVAČKE MLADEŽI - FRAME

4. Na području pastoralna mlađih nalazimo mlade koje privlači sveti Franjo te žele produbiti svoj kršćanski i franjevački poziv. Njima smo dužni ponuditi izbor oblika života Franjevačke mladeži - Frame i Franjevačkoga svjetovnoga reda, poštujući potrebe mладога svijeta sa svojim krizama, poteškoćama i pitanjima.

5. Osnovna obilježja puta poziva u Franjevačkoj mladeži - Frami:

- pozvani od Duha Svetoga na iskustvo kršćanskog života u bratstvu;
- postupno otkrivaju sv. Franju, njegov život i vrednote za koje se zauzimao;
- prisutni u crkvenoj i društvenoj stvarnosti, što je uvjet za ostvarenje konkretnih iskustava u apostolatu.

6. Franjevačka mladež - Frama, u smislu Generalnih konstitucija Franjevačkoga svjetovnoga reda, razlikuje se od ostalih franjevačkih skupina mlađih time što:

- prihvaća Pravilo FSR-a kao dokument nadahnuća;
- se osobno i formalno obvezuje, pred Bogom i pred bratstvom, živjeti to nadahnuće;
- pripada Franjevačkoj obitelji kao sastavni dio FSR-a;
- je prate i animiraju franjevački svjetovnjaci;
- ima specifično ustrojstvo i formativne metode za put poziva koji u redovitim okolnostima, ali ne nužno, vodi u Franjevački svjetovni red;
- ima vlastiti Nacionalni statut, odobren od odgovarajućega Nacionalnoga vijeća FSR-a ili, ako njega nema, Predsjedništva MVFSR-a, koji određuje uvjete pripadanja Franjevačkoj mlađeži - Frami.

3. ŠTO JE FRANJEVAČKA MLADEŽ - FRAMA?

a. Obilježja duhovnosti

7. Franjevačku mlađež - Framu... čine oni mlađi... (usp. Konstitucije FSR-a, čl. 96, 2).

Framu čine mlađi, što znači da se radi o privremenom razdoblju života, ograničenom na mlađost, koje počinje ulaskom u adolescentsku dob i završava dostizanjem osobne zrelosti.

8. ... koji se osjećaju od Duha Svetoga pozvanima... produbljujući vlastito zvanje... (Konstitucije, čl. 96, 2).

Frama je put poziva koji prepostavlja početni poziv i razvija se prema životnome opredjeljenju. Poziv potiče djevojke i mlađice na osobni odgovor, koji se potvrđuje osobnim zalaganjem pred Bogom i među sestrama i braćom.

9. ... da u bratstvu ostvare iskustvo kršćanskog života... (Konstitucije, čl. 96, 2).

Frama je iskustvo bratstva, to jest zajednica mlađih vjernika, djece istoga Oca, koji žive svoju vjeru na temelju ljubavi. To se bratstvo smješta u krilo zajednice Crkve u kojoj živi i djeluje.

10. ... u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga, produbljujući vlastito zvanje u krugu Franjevačkoga svjetovnog reda (Konstitucije, čl. 96, 2).

Frama hoda u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga, to jest otkriva i postupno usvaja njegov životni put i vrednote. Pripada Franjevačkoj obitelji kao sastavni dio Franjevačkoga svjetovnoga reda i smatra Pravilo FSR-a svojim dokumentom nadahnuća. Traži od nadležnih Viših redovničkih poglavara duhovnu asistenciju, a od odgovornih svjetovnjaka bratsku animaciju.

b. Organizacijska obilježja

11. Franjevačka mlađež - Frama ima specifičnu organizaciju... (usp. Konstitucije, čl. 96, 5).

Frama je ustrojena po vlastitim kriterijima, koji mogu biti navedeni u njenom Statutu. Podijeljena je na bratstva, ima odgovorne na različitim razinama, sebi svojstvenu bratsku animaciju i duhovnu asistenciju.

12. ... te formativne i pedagoške metode prilagođene potrebama mladoga svijeta... (Konstitucije, čl. 96, 5).

Frama se prilagođuje potrebama mladoga svijeta u svojim metodama i sadržaju formacije. Ta je formacija ustrojena tako da djevojke i mlađice postupno dozrijevaju u izboru svoga zvanja i potpuno uđu u svijet u kojem žive.

13. ... prema stvarnosti koja postoji u pojedinim zemljama (Konstitucije, čl. 96, 5).

Frama je prisutna u mnogim zemljama te tvori vrlo raznoliku stvarnost koja se ne može ujednačiti. Socio-kulturološke prilike u vlastitoj sredini određuju mlađe ljudi, odgovornosti koje mogu preuzeti i mogućnosti njihove formacije i djelovanja.

dokument

c. Odnos Franjevačke mlađeži - Frame i FSR-a

14. Franjevačka mlađež - Frama... za koju se FSR smatra osobito odgovornim... (usp. Konstitucije, čl. 96, 2).

Frama čini osobitu obvezu Franjevačkoga svjetovnoga reda kao dio njenoga pastorala mlađih i zvanja. Zbog toga su franjevački svjetovnjaci dužni pratiti mlađe i pomoći im u dozrijevanju njihova poziva i uvođenju u život bratstva.

15. Članovi Franjevačke mlađeži - Frame Pravilo FSR-a smatraju dokumentom nadahnuća... (usp. Konstitucije, čl. 96, 3).

Frama prihvata Pravilo FSR-a kao dokument nadahnuća za rast vlastitoga kršćanskog i franjevačkoga zvanja, kako osobno, tako i u zajednici. Odnosi između Frame i FSR-a moraju biti označeni duhom uzajamnoga životnoga zajedništva. Radi toga put poziva u Frami u redovitim okolnostima, iako ne nužno, vodi prema Franjevačkom svjetovnom redu.

16. Franjevačka mlađež - Frama, kao sastavni dio Franjevačke obitelji... (usp. Konstitucije, čl. 96, 6).

Frama pripada Franjevačkoj obitelji kao sastavni dio FSR-a, pa je franjevački svjetovnjaci zbog toga prate i animiraju. Štoviše, svi odgovorni na međunarodnoj razini te barem dva člana u Nacionalnom vijeću Frame trebaju biti zavjetovani svjetovni franjevci (usp. Konstitucije, čl. 97, 3).

17. Jedan predstavnik Franjevačke mlađeži - Frame... član je odgovarajućega vijeća FSR-a (usp. Konstitucije, čl. 97, 4).

Na svim razinama bratstva Franjevačkoga svjetovnoga reda neka jedan član Frame, kojeg odredi njegovo Vijeće, bude u Vijeću FSR-a. Predstavnik Frame ima glas u vijeću FSR-a samo ako je zavjetovani svjetovni franjevac. Tako i jedan član FSR-a, kojeg odredi njegovo Vijeće, neka bude član Vijeća Frame na istoj razini.

18. Predstavnici Franjevačke mlađeži - Frame u Međunarodnome vijeću FSR-a biraju se po propisima međunarodnoga statuta (usp. Konstitucije, čl. 97, 5).

Međunarodni statut FSR-a određuje broj predstavnika Frame u Međunarodnome vijeću, bratstva koja trebaju predstavljati te ovlasti predstavnika.

4. PUT POZIVA

19. Mladi u Franjevačkoj mlađeži - Frami produbljuju vlastiti poziv u svjetlu poruke sv. Franje putem postupne formacije. Razlučivanje poziva bit će žarišna točka na cijelome putu.

Obično se put poziva dijeli na sljedeća razdoblja:

a. Inicijacija

20. To je razdoblje traženja, susretanja, približavanja i prihvaćanja, koje završava odlukom da se započne formacija za obećanja u Frami.

Za mladu osobu to je trenutak upoznavanja Franjevačke mlađeži - Frame, u kojemu se pita što bratstvo za nju znači i čime može pridonijeti u zajednici. Sa svoje strane, Frama obavještava djevojke i mladiće o idealima i zahtjevima, o svojoj metodi i stilu.

Trajanje inicijacije ovisit će o osobnoj situaciji svakoga kandidata i o samome bratstvu Frame. Ako je prikladno, Nacionalni statut Franjevačke mlađeži - Frame može odrediti trajanje ovoga razdoblja (npr. između tri i šest mjeseci), uzimajući u obzir prilike mlađih koji dolaze iz drugih franjevačkih skupina (Framica, Mala Frama i sl.).

Najniža dob za pristupanje Frami ovisi o osobnome razvoju mlađih i kulturološkim prilikama. Treba međutim obratiti pozornost na to da je Frama za mlađe, a ne za djecu. Ako je prikladno, Nacionalni statut Franjevačke mlađeži - Frame može odrediti i najnižu dob za ulazak u Framu (npr. između 14 i 17 godina).

b. Formacija za obećanja u Franjevačkoj mlađeži - Frami

21. Ovo je razdoblje formacije i punog uključivanja kandidata u život zajednice. Kad ono završi, mladi potvrđuju svoje opredjeljenje osobnim obećanjima pred Bogom i u prisutnosti sestara i braće.

Za djevojke i mladiće to je trenutak prepoznavanja i življenja evanđelja po primjeru sv. Franje u krilu vlastite zajednice. Pritom je stalno potrebna volja i vjernost u suočavanju vlastitoga života s evanđeljem, da bi se postupno usvojile franjevačke vrednote, življene u duhu predanja i služenja drugima. Frama sa svoje strane prati mlađe na putu traženja i duhovnoga rasta.

Nacionalni statut Franjevačke mlađeži - Frame može odrediti najkraće trajanje ovoga razdoblja, koje ne smije biti kraće od godine dana (ni dulje od dvije). Ako je uputno, može se ustanoviti i najdulje moguće trajanje formacije za obećanja u Frami.

Mjesno vijeće Franjevačke mlađeži - Frame nadležno je odobravati kandidatima pristup obećanjima, prema odredbama Nacionalnoga statuta Franjevačke mlađeži - Frame.

c. Produbljivanje vlastitoga poziva

22. Sastoji se u potvrđivanju poziva, u kojemu mladi shvaćaju i produbljuju vrednote koje čine franjevačku svjetovnu duhovnost i prepoznaju svoje poslanje u Crkvi i u društvu. Za mladu osobu to je trenutak otkrivanja i prevođenja u život nadahnuća Pravila Franjevačkoga svjetovnog reda, da bi potvrdila svoj istinski životni poziv i svoj odgovor na Božji poziv. Sve to podrazumijeva življena iskustva zajedništva i sudjelovanja sa sestrama i braćom u krugu Franjevačke obitelji, te iskustva poslanja i služenja u Crkvi i u društvu. Bratstvo sa svoje strane pomaže da djevojke i mladići razjasne i razluče poziv koji bolje odgovara njihovim sposobnostima i željama.

To je privremeno razdoblje koje se ne može unedogled produljivati iz jednostavnog razloga što je doba odabira i razlučivanja samo jedno od razdoblja u životu svake osobe. Neka Nacionalni statut Franjevačke mlađeži - Frame točno odredi kada završava ovo razdoblje, prema kulturnoškim i socijalnim prilikama svoje zemlje, s time da ni u kojem slučaju ne smije prijeći dob od 30 godina.

5. ODNOS FRANJEVAČKE MLADEŽI - FRAME I FSR-a**a. Prijelaz u Franjevački svjetovni red**

23. Članovi Frame koji žele položiti zavjete u Franjevačkome svjetovnome redu neka se drže onoga što je predviđeno u Pravilu, u Konstitucijama i u Obredniku FSR-a (usp. Konstitucije, čl. 96, 4).

Put poziva u Frami u redovitim okolnostima, ali ne nužno, vodi u FSR. Zbog toga se franjevačka formacija primljena u Frami za mlađe koji žele prijeći u FSR može smatrati valjanim razdobljem inicijacije u FSR-u. Razdoblje početne formacije u Franjevačkome svjetovnome redu odgovornost je Vijeća mjesnoga bratstva FSR-a kojemu djevojke i mladići žele pristupiti, u sukladnosti s onim što određuju Pravilo i Konstitucije FSR-a. U slučaju da postoji skupina mlađih Frame koja želi zajedno započeti početnu formaciju, oni mogu osnovati vlastitu skupinu, u ovisnosti i pod vodstvom Vijeća mjesnoga bratstva FSR-a kojemu žele pripadati.

b. Istovremena pripadnost Frami i FSR-u

24. Zbog kontinuiteta puta poziva u Frami prema FSR-u, zavjeti u Franjevačkome svjetovnome redu nužno ne isključuju mlađe iz njihova bratstva Frame. Mlađi koji po zavjetima u FSR-u prihvataju Pravilo kao svoj projekt života mogu nastaviti hod zajedno sa sestrama i braćom iz Frame koji se nadahnjuju istim Pravilom.

Raznoliki razlozi mogu preporučiti da mlađi istovremeno budu aktivni članovi obaju bratstava:

vlastitoga bratstva Frame i vlastitoga bratstva FSR-a. Može se dogoditi da bratstvo Frame treba doprinos mladoga zavjetovanoga svjetovnog franjevca u animiranju drugih mlađih, bilo kao odgovornoga za to u bratstvu Frame, bilo jednostavno kao aktivnoga člana bratstva.

U svakom je slučaju važno da zavjetovani mlađi aktivno sudjeluju u oba bratstva, čak i ako se njihove aktivnosti, u slaganju s Vijećem FSR-a, prvotno odnose na Franjevačku mladež.

c. Bratsko animiranje Frame

25. Franjevački će svjetovni red potražiti najprikladnija sredstva za promicanje životnosti i širenja Frame; bit će blizu mlađima da ih ohrabri i pobrine se za sredstva koja im mogu pomoći da napreduju u hodu ljudskoga i duhovnoga rasta (usp. Konstitucije, čl. 97, 1).

26. Ta se sredstva mijenjaju prema situacijama, no jedno od najvažnijih je živi dodir s bratstvom Franjevačkoga svjetovnoga reda. Zbog toga mjesna bratstva moraju stvarati prostore i trenutke prihvata mlađih preko učestalih susreta s njima i povjeravanja specifičnih zadataka u bratstvu. Jednako je tako važno da okupljanja bratstva FSR-a budu prilagođena njihovoј organizaciji, što se postiže kreativnim osnivanjem zasebnih skupina pod vodstvom Vijeća bratstva.

27. Još jedno neophodno sredstvo je direktna pratnja mlađih od strane prikladnih članova Franjevačkoga svjetovnoga reda. Konstitucije FSR-a predviđaju bratsko animiranje Frame i prisutnost jednoga predstavnika FSR-a u vijećima Frame na svim razinama. U redovitim prilikama, pa i ako to nije nužno, taj je predstavnik FSR-a u Vijeću Frame ujedno i bratski animator Frame.

6. DUHOVNA ASISTENCIJA

28. Na isti je način neophodna i duhovna asistencija Frame od strane Prvoga reda i TOR-a (usp. Konstitucije, čl. 96, 6). Franjevačka mladež kao dio Franjevačke obitelji treba duhovnu asistenciju kao jamac vjernosti franjevačkoj karizmi, zajedništva s Crkvom i jedinstva s Franjevačkom obitelji (usp. Konstitucije, čl. 85, 2). Imenovanje duhovnih asistenata spada u nadležnost Viših franjevačkih poglavara, u skladu s onim što je predviđeno u *Statutu za duhovnu i pastoralnu asistenciju u Franjevačkome svjetovnom redu* (usp. Statut, čl. 5, 2; čl. 11, 2). Ukoliko je to moguće, neka duhovni asistent Frame i FSR-a bude ista osoba.

29. Ponekad mlađi više vole pojedine asistente koji bolje razumiju njihove poteškoće. No, ta prirodna pogodnost jednoga duhovnog asistenta može tvoriti i vrlo finu napast "naređivanja", prisvajanja moći za samoga sebe i vladanja nad mlađima. Zato Franjo često potiče na razvlaštenje od svega da budemo "podložni svakome ljudskome stvoru iz ljubavi prema Bogu". Sve dobro što Gospodin čini po braći asistentima ne smije biti zadržano, nego mora biti stavljeno u ponizno služenje mlađima.

7. OBLIK I SADRŽAJ FORMACIJE

30. Franjevačka mladež - Frama ima... formativne i pedagoške metode prilagođene potreba ma mladoga svijeta... (usp. Konstitucije, čl. 96, 5).

Da bi bile prilagođene potrebama mladoga svijeta, formativne metode moraju biti prilagodljive u svome obliku i sadržaju. Svijet se mlađih u svim krajevima bez prestanka mijenja i vrlo brzo razvija. No, s druge strane, potrebno je sačuvati vlastiti identitet i ne dopustiti da nas vuku modni hirovi.

31. ... prema stvarnosti koja postoji u pojedinim zemljama (usp. Konstitucije, čl. 96, 5).

Stvarnosti koje postoje u pojedinim zemljama također predstavljaju čimbenik različitosti oblika i sadržaja formacije. Međutim, ta različitost ne smije poništiti temeljno jedinstvo kriterija formacije. Da bi se postigli njeni ciljevi, formacija se mora posvetiti ljudskoj, kršćanskoj i franjevačkoj dimenziji.

8. ORGANIZACIJA FRANJEVAČKE MLADEŽI - FRAME

a. Mjesno bratstvo

32. Mjesno bratstvo je osnovna stanica Frame i ozračje u kojemu se mladi nalaze da bi dobili iskustvo kršćanskoga života u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga. Bratstvo se češće okuplja (npr. jednom tjedno), da bi mladi zajedno živjeli svoj odnos prema Bogu te sestrama i braći. Važno je da susreti popunjuju trenutke molitve i formacije elementima djelovanja i rekreacije. Neka se susreti tako organiziraju da pogoduju urastanju bratstva Frame u Franjevačku obitelj i mjesnu Crkvu.

33. Za priznavanje mjesnoga bratstva Frame brine se Vijeće Frame više razine u suradnji s Vijećem mjesnoga bratstva FSR-a, to jest dva Vijeća s kojima će novo bratstvo Franjevačke mlađeži - Frame biti u odnosu. Ako nema struktura Franjevačke mlađeži - Frame, neka se za to pobrinu zainteresirana vijeća Franjevačkoga svjetovnoga reda. Neka o tome bude obaviješten i nadležni Viši redovnički poglavarski, od kojega se traži duhovna assistencija.

34. Mjesno bratstvo animira i vodi Vijeće od najmanje tri člana, izabrana na određeno vrijeme, i to među i od onih članova istoga bratstva koji su dali obećanja u Franjevačkoj mlađeži - Frami. Osim njih, članovi Vijeća su i predstavnik mjesnoga bratstva Franjevačkoga svjetovnoga reda i duhovni asistent. Vijeće mjesnoga bratstva Frame dužno je predlagati kandidate za formaciju za obećanja u Frami te, nakon što ona završi, dopuštati da daju obećanja.

b. Područno bratstvo

35. Ako je prikladno, Nacionalni statut Franjevačke mlađeži - Frame može odrediti da postoje područna bratstva Frame u pojedinim zemljama i kako se osnivaju. U tom slučaju, Statut određuje i sastav i ovlasti Područne skupštine i Područnoga vijeća.

c. Nacionalno bratstvo

36. Nacionalno bratstvo Franjevačke mlađeži - Frame je skup svih mjesnih bratstava Franjevačke mlađeži - Frame koja postoje u odgovarajućem Nacionalnom bratstvu Franjevačkoga svjetovnoga reda. Službeno priznavanje novih nacionalnih bratstava u ovlasti je Nacionalnoga vijeća Franjevačkoga svjetovnoga reda ili, ako njega nema, Predsjedništva MVFSR-a. Nacionalno bratstvo Franjevačke mlađeži - Frame može imati vlastiti Statut, koji odobrava Nacionalno vijeće FSR-a ili, ako ga nema, Predsjedništvo MVFSR-a (usp. *Konstitucije*, čl. 96, 5).

9. OSTALE FRANJEVAČKE SKUPINE MLADIH

Skupine djece i adolescenata

37. Već duže vrijeme unutar Franjevačke obitelji postoje skupine djece i adolescenata koje se nazivaju Araldini, Araldi, Cordigeri, Ragazzi Francescani, Fioretti, Giocolieri, Mala Frama, Framica i sl. Mnoge takve skupine animiraju mladi iz Franjevačke mlađeži - Frame, franjevaci svjetovnjaci i redovnici. Ponekad je lakše pokrenuti i animirati skupine djece, većinom kćeri i sinova franjevaca svjetovnjaka, nego skupine adolescenata i mladih.

38. Život tih skupina treba biti vrlo vezan uz mjesna bratstva Frame i FSR-a, a njihov razvoj uvećike ovisi o prisutnosti prikladnih animatora. U svakom je slučaju važno da Nacionalna vijeća Franjevačkoga svjetovnoga reda i Franjevačke mlađeži - Frame, u suradnji sa zainteresiranim redovnicima i redovnicama, koordiniraju tu službu animiranja i pripremaju didaktičke materijale koji će podržavati djelovanje tih skupina (usp. *Konstitucije*, čl. 25).

A black and white photograph of a man with long hair and a beard, wearing a dark hoodie and jeans, sitting on a low stone wall. He is looking down at his hands, which are clasped together. The background is a soft-focus outdoor scene.

Ja ću misliti na sve
pojedinosti i sitnice, a ti
misli samo na to da me ljubiš.